

HVĚZDIČKY: TOMÁŠ

PROJEKTOVÝ DEN: VÍC NEŽ PAN PREZIDENT

Anotace:	Žáci se seznamují s významnou osobností prvního československého prezidenta T. G. Masaryka prostřednictvím krátkého filmu z produkce ČT:D <i>Hvězdičky</i> a navazujících aktivit. V úvodní aktivitě žáci pracují hravou formou s citáty, které je přivedou k osobnosti Masaryka. Následně zhlédnou film a s pomocí obrázkových karet skládají jeho životní příběh. Ve výtvarné části dotvářejí Masarykovy myšlenky a přenášejí je do současnosti. Žáci tak získávají informace o vzniku samostatného Československa, přemýšlejí o hodnotách, které Masaryk zastával, a hledají inspiraci pro dnešní dobu. Projektový den má mezipředmětové vazby (vlastivěda, český jazyk, hudební a výtvarná výchova).
Vzdělávací oblasti a obsahové vzdělávací okruhy:	ZV a GV: jazyk a jazyková komunikace, člověk a jeho svět (ZŠ), člověk a společnost, umění a kultura
Průřezová témata:	ZV a GV: OSV, VDO, VMEGS
Klíčové kompetence:	ZV a GV: k řešení problémů, k učení, komunikativní, sociální a personální, občanské
Doporučený věk:	10+
Cíle:	Žáci: ▪ se seznamují s životním příběhem a odkazem prvního československého prezidenta T. G. Masaryka ▪ rozumí okolnostem vzniku samostatného Československa ▪ spolupracují ve skupinách a rozvíjejí své kritické myšlení
Délka:	4 x 45 min. (včetně projekce)
Pomůcky:	▪ MATERIÁL 1, 2, 3 a 4 ▪ PRACOVNÍ LIST pro každého žáka ▪ projektor, pastelky, fixy a další výtvarné potřeby
Postup:	První část 1. Předem si rozstříháme MATERIÁL 1 na jednotlivé lístky. Je na nich vždy část citátu a jeden z pěti obrázkových symbolů. Rozmístíme je po třídě nebo po chodbě. Žáci zatím netuší, že se budou věnovat osobnosti T. G. Masaryka. 2. Rozdělíme žáky do pěti skupin a každé skupině přidělíme jeden z obrázků z MATERIÁLU 2.

3. Žáci po třídě hledají schované části citátů. Každý citát je složen ze čtyř částí. Žáci sbírají jen lístky, na kterých je stejný symbol, jaký byl jejich skupině na začátku přidělen.
4. Po složení citátu hádají, kdo by mohl být jeho autorem, a zamýšlejí se nad významem myšlenky.
5. Skupiny vzájemně sdílejí výsledky své práce: přečtou citát, pokusí se vysvětlit jeho význam, symbol na obrázku připevní na tabuli a prozradí svůj tip, o jakou osobnost se jedná.
6. V závěru aktivity objasníme jméno autora. Jeho podobiznu můžeme promítnout na obrazovce nebo ji připevnit na tabuli (**MATERIÁL 3**).

Druhá část

1. Zeptáme se žáků: *Co víte o našem prvním československém prezidentovi? Co si při vyslovení jeho jména vybavíte?* Odpovědi žáků zapisujeme na tabuli.
2. Následuje **projekce filmu**.
3. Po projekci provedeme reflexi emocí pomocí metody jednoho slova. Vyzveme žáky, aby postupně uváděli jedno slovo, které nejlépe ilustruje jejich pocit, dojem nebo náladu z filmu. Žáci odpovídají postupně a nejlépe popořadě, aby bylo přehledně vidět, kdo už mluvil. Jednotlivá slova zapisujeme na tabuli, ale nijak je nekomentujeme. Každé slovo můžeme při zápisu zopakovat, aby bylo srozumitelné pro všechny. V případě, že někdo nechce odpovídat, vrátíme se k němu na konci. Žáci mohou opakovat stejná slova, pak zapisujte u daného slova čárky jako symbol pro opakování. Pobízíme je však k nové formulaci či pojmenování dalšího silného pocitu z filmu. Poté, co všichni žáci odpověděli, je můžeme vyzvat k doplnění komentářů k uvedeným slovům. Můžeme se také přímo zeptat na slova, která nás zaujala a která je dobré rozvést.
Poznámka: Využijte další metody reflexe emocí po filmové projekci.
4. Po reflexi se zeptáme žáků, zda rozuměli všem pojmům, které se ve filmu objevily. Případné nejasnosti vysvětlíme.
5. Rozdělíme žáky do skupin po třech až čtyřech. V závislosti na počtu skupin rozdáme do každé skupiny přibližně dva chronologicky po sobě jdoucí rozstříhané **MATERIÁLY 4**. Karty zobrazují jednotlivé sekvence z filmu a texty shrnující obsah jednotlivých karet.
6. Do každé skupiny rozdáme také papíry a vyzveme žáky, aby stručně napsali, jaké události ze života T. G. Masaryka se na obrázkových kartách odehrávají.
Poznámka: Karty je potřeba rozdat žákům všechny, jinak by příběh nebyl kompletní a chronologicky by nenavazoval. Pokud vidíme, že žáci neví, jak začít, budou pravděpodobně potřebovat zhlédnout krátký film ještě jednou. Díky obrázkům, které již mají před sebou, se tak na svůj úkol mohou lépe soustředit.
7. Následně mluvčí jednotlivých skupin převypráví ostatním události zachycené na přidělených kartách. Mluvčí předáváme slovo v chronologickém pořadí, které je označeno číslicemi na kartách. Postupně takto všichni mluvčí převypráví celý životní příběh prezidenta.
Poznámka: Jednotlivé věty mluvčích můžeme také souběžně zapisovat do počítače a promítat je žákům na plátno. Žáci tak uvidí kompletní příběh.

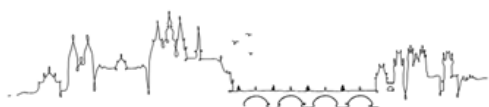
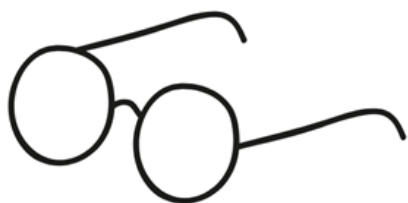
Třetí část

1. Vrátime se k myšlenkám, které jsme na začátku druhé části zapisovali na tabuli. Vyzveme žáky, aby k zápisu doplnili, jaké vlastnosti, témata a hodnoty by Masarykovi přisoudili (na základě informací z předchozího bloku). Poradíme pomocnými otázkami: *Jaký podle vás Masaryk byl? Co pro něj bylo v životě důležité? Čemu se zejména věnoval?*
2. Všem žákům rozdáme **PRACOVNÍ LIST** a zeptáme se jich, jestli jim je tento portrét povědomý. Kde ho mohli vidět? Necháme zaznít pár tipů a pokud se neozve správná odpověď, prozradíme, že stejný portrét je i na bankovce v hodnotě 5 000 korun českých.
3. Vysvětlíme žákům jejich další práci – portrét má jen slabé obrysy, žáci ho mají za úkol dokreslit, obtáhnout a vybarvit. Stejně tak mají obtáhnout i tečkované nadpisy. Pozadí portréту si mohou vymyslet a nakreslit dle jejich fantazie.
4. Dalším úkolem žáků bude vymyslet, co by nám Masaryk řekl dnes – může to být rada, povzbuzení, varování, otázka nebo povzdech. Svůj krátký text žáci napíší do bubliny.
Poznámka: Po vysvětlení zadání se můžeme zeptat, jakou hudbu by si Masaryk podle nich k práci pustil, co rád poslouchal. Necháme zaznít několik nápadů a pak prozradíme, že měl rád hudbu například Bedřicha Smetany a lidové písně. Můžeme k práci tiše pustit písně Má vlast a Ach synku, synku. Tu si můžeme také společně zazpívat.

Čtvrtá část

1. Na začátku bloku necháme žáky procházet jednotlivé lavice ve třídě, aby si prohlédli práce svých spolužáků. Můžeme to nazvat třídní galerií. Pokud to prostory dovolí, sedneme si poté do kruhu. Žáci si s sebou vezmou své pracovní listy s portrétem Masaryka.
2. Vyzveme žáky, aby postupně sdíleli, co vymysleli do jejich komiksové bubliny – co by tedy podle nich Masaryk dnes mohl říct, sdělit. Oceňujeme každého za odvahu vystoupit před spolužáky a společně se zamýšlíme nad jejich nápady.
3. Blok uzavřeme řízenou diskusí. Ptáme se žáků: *Co vás oslovilo na postavě našeho prvního československého prezidenta? Jaké jeho myšlenky nebo činy se vám líbily? Inspiruje vás jeho životní příběh k něčemu?*
Poznámka: Doporučujeme si nastudovat doprovodné materiály k lekci Hvězdičky: Tomáš, zejména Otázky a odpovědi.

 DOBŘÉHO JE	 V ŘÁDU SVĚTA VÍC,	 ALE TO ZLE	 ČLOVĚK CÍTÍ SILNĚJŠÍ.
 TOŽ DEMOKRACII	 RYCHLOM UŽ MĚLI,	 TEĎ JEŠTĚ NĚJAKÉ	 TY DEMOKRATY.
 VLASTENECTVÍ JE	 LÁSKA K VLASTNÍMU	 NÁRODU, NIKOLI	 NENÁVIST K JINÝM.
 NEBÁT	 SE	 A	 NEKRÁŠT.
 ŘEKNI MI,	 CO ČTEŠ,	 A JÁ TI ŘEKNU,	 KDO JSI.

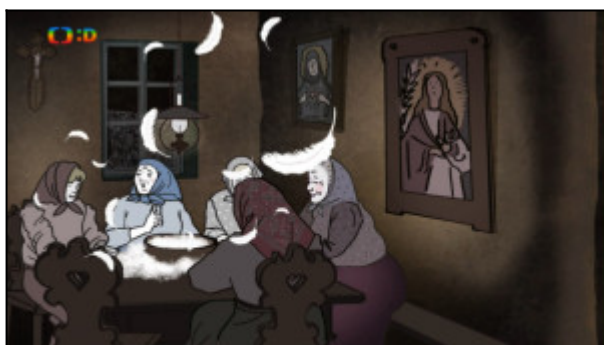
T. G. MASARYK

Zdroj: Canva

HVĚZDIČKY: TOMÁŠ

MATERIÁL 4

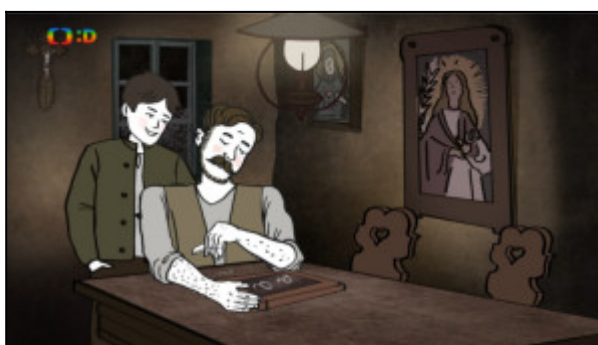
1 - VESNICKÁ TRADIČNÍ ČINNOST
OBÍRÁNÍ (DRANÍ) PEŘÍ

2 - MAMINČINA VÝCHOVA

3 - TATÍNKOVO ZAMĚSTNÁNÍ

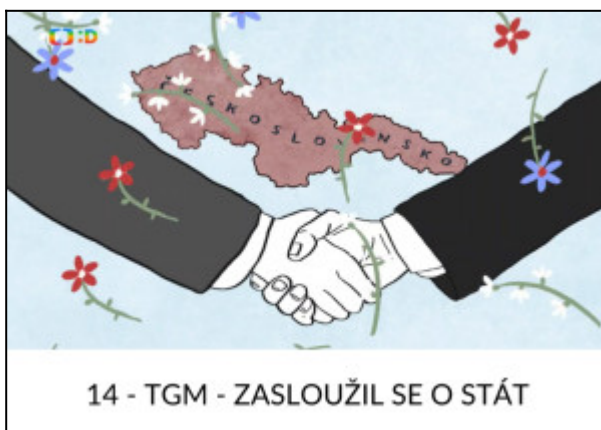
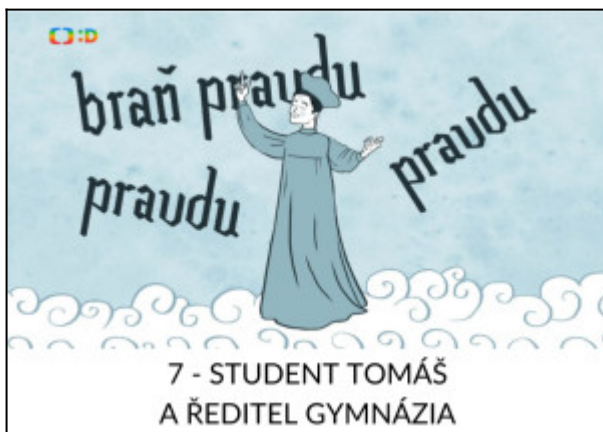
4 - TATÍNEK A VZDĚLÁNÍ

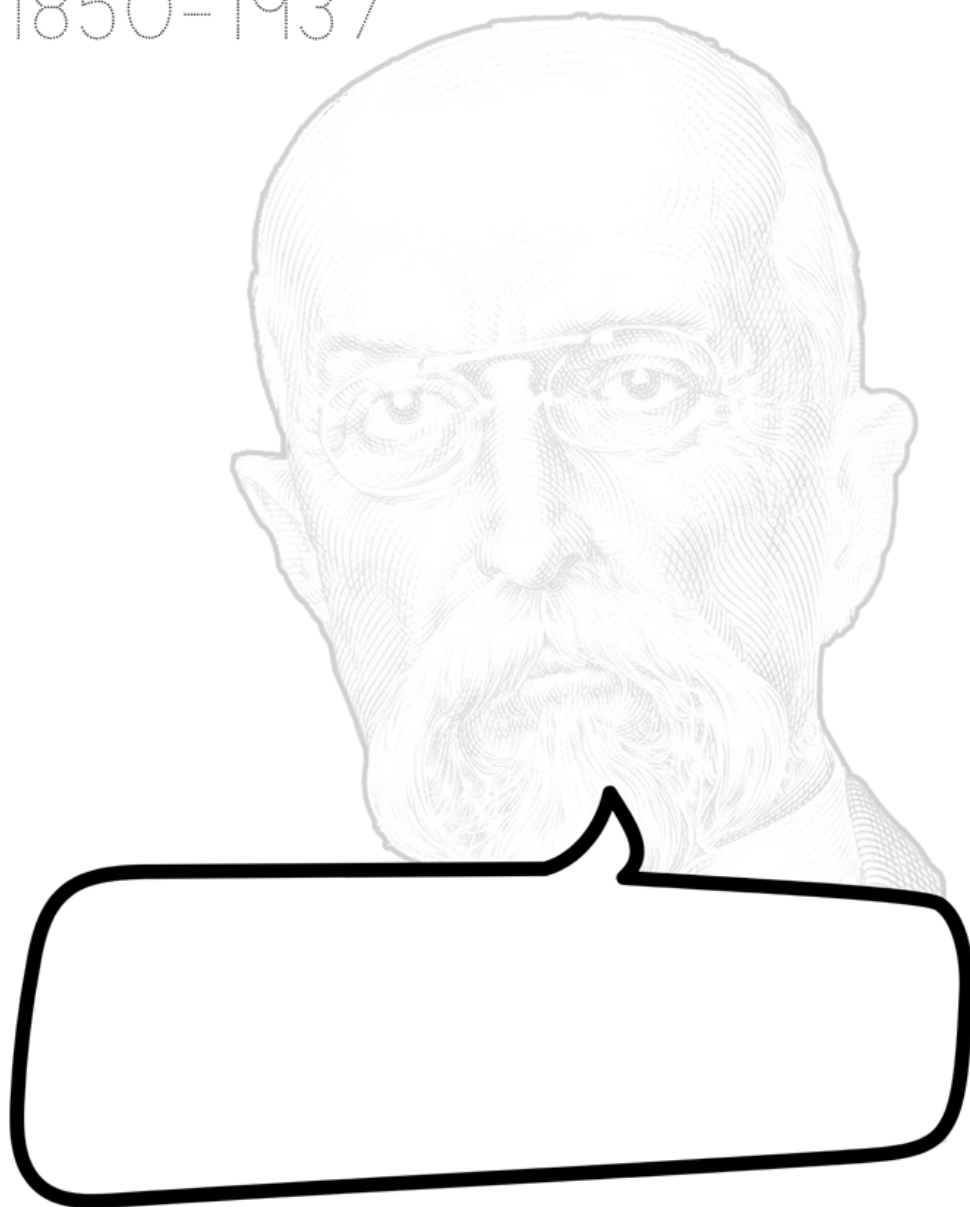
5 - ŽIVOT STUDENTA TOMÁŠE
V BRNĚ (BRÜN)

6 - POČÁTKY TOMÁŠOVÝCH STUDIÍ
v HODONÍNĚ (GÖDING)

1850–1937

Tomáš Garrigue Masaryk